
Činoherní čtení

Ve Smečkách 26, Praha 1

PROSINEC 2008

REŽISÉR IVO KROBOT

oslavil 60. narozeniny. Gratulujeme.

IVO KROBOT

s postupem času kmenový režisér Dílny 24, Činoherního klubu, Divadla pod Palmovkou, Národního divadla a divadel v Českých Budějovicích a Hradci Králové se v říjnu dožil šedesátky.

Noc z 27. na 28. října 2008 v Činoherním klubu

V šedesáti už se to říct dá. Máš pocit, že ses narodil v blbý době?

Když člověku zůstane horizont jen u všech těch průšvihů, které nevládní ale i vlastní vinou prožil, tak občas takový nápad má. Zažil jsem naivní euforii padesátých let, aniž jsem tušil jejich zrůdnost, zažil jsem úžasný rozjezd šedesátých let i celej ten průšvih potom. A uvědomil jsem si, že něco se s tím dá dělat jen prostřednictvím práce. Nalezení smyslu přes práci, smyslu toho, co bylo až po to, co je teď a co snad ještě chvíli mohu zkoušet chytit a uchopit. A když si vzpomenu na povídání dědků u karet a vypravování dědy legionáře, zažil jsem svým způsobem celé století. Se všemi těmi neuvěřitelnými proměnami. Každá generace má pocit, že se narodila v blbý době. Ale já si tím tak jistej nejsem.

Tvé největší inscenační úspěchy jsou spojené s Hrabalem a Čechovem. Dobře jim rozumíš. Cítíš se s nimi nějak spřízněn?

Na to si netroufám. Víím, že Hrabal si Čechova velmi vážil, že mají společný obrovský smysl pro detail, smysl pro ironii a zároveň relativně laskavý přístup k lidem. Že dokáží vidět věci objektivně. To je přístup, který je mi blízký. Imponuje mi smysl pro vyvážení věcí. A nemohu dělat inscenace jiné, než jaký jsem. V mých inscenacích, doufám, nějaký vztah k lidem je. Nedělám divadlo proto, abych se vysmíval tématu, divákům. Ne, že bych chtěl hladit, ale mám rád rovnováhu, smysl pro lidskou polohu.

Hrabal a Čechov. Jak se mezi ně vejde filosofující a místy velmi abstraktní Thomas Bernhard, kterého teď v Činoheráku zkoušíš?

Zjednodušeně řečeno Bernhardovo provokativní dílo obecně láká jistou tajemností, nejednoznačností a až cynickou upřímností vůči samotnému autorovi i společnosti. Zdánlivě „řidké“ divadelní texty nutí inscenátory k maximálnímu úsilí při hledání konkrétního scénického řešení. Jsou to vždy riskantní expedice k Bernhardovi a jeho rozloženému uchopení našich problémů. Jít do takového dobrodružství předpokládá mít dobré publikum na úrovni, spolehlivý základní tábor a hlavně zkušené, talentované, trpělivé a kreativní vrcholové družstvo. To všechno v Činoherním klubu mám. Takže co naplat, teď už zaleží především na mně.

B. Hrabal: Něžný barbar (ČK 1981; J. Třebická, M. Štibich, P. Čepek)

A. P. Čechov: Lesoduch (ČK 2000; V. Javorský, M. Bočanová)

Na čtené zkoušce Bernhardovy Společnosti na lovu

Jaké to je ocitnout se po úspěšné pražské kariéře v divadle třeba v Českých Budějovicích nebo Hradci Králové?

Na oblasti, v Šumperku, jsem kdysi začínal jako kulisák a mnohem později, po čtyřech letech režirování v Národním divadle, se mi zastesklo po atmosféře divadla na oblasti. Pod tlakem často krutých podmínek je tam třeba držet víc pospolu, aby se vůbec přežilo. A výsledky jsou často srovnatelné s divadly v Praze či Brně. Zároveň jsem hledal i možnosti ověřit si jisté řemeslné postupy jako inspiraci pro své pedagogické působení v brněnské JAMU. A pak – v často šíleném provozu těchto divadel člověk méně cítí, jak rychle plyne čas. No, vracím se mírně pošramocen, nelituju. Milých a pracovitých lidí tam bylo podstatně víc než líných lumpů a nabobů okresního formátu.

Vždycky jsem měl pocit, že divadlo je pro tebe ještě víc než lákavá možnost výpovědi a seberealizace.

Každá inscenace je kus života. Víím, zní to banálně, ale je to tak. Myslím, že konec každého divadla se blíží tehdy, když se začne podobat jenom instituci. Pro mě u divadla moc znamená možnost sám se něco dovědět, pracovat společně na tématu, které nás zajímá a slyšet názory ostatních. To jsou radostné věci, které rozšiřují obzory. Pak mám pocit, že divadlem lze výrazně oslovit. Herci většinou mnoho prožili na jevišti i mimo ně. Životů mají v sobě celou řadu. A tihle lidé mají co říci, jejich prostřednictvím je možné mluvit. Člověk stárne a má jiný rytmus, zpomaluje a mně se najednou znovu vynořuje pojem divadla jako místa, které vybízí k jakémusi usebrání, zamyšlení třeba i v tom smyslu, že některé věci už nikdy nedokážu. Drama a divadlo dávají spoustu možností příznat si, jaký jsem.

(vp)

Premiéra

Yasmina Reza BŮH MASAKRU

Le dieu du carnage

Nemůžeme ovládnout, co nás ovládá.

Překlad: **Michal Lázňovský**

Režie: **Ondřej Sokol** / Dramaturgie: **Roman Císař**

Scéna: **Adam Pitra** / Kostýmy: **Katarína Hollá**

Hudba: **J. S. Bach – Goldbergovské variace**

Hrají: **Ivana Chýlková, Miroslava Pleštilová, Vladimír Kratina a Jaromír Dulava.**

Premiéra 16. prosince 2008

*Salon.
Žádný realismus.
Žádné zbytečnosti.*

Yasmina Reza má mimořádný pozorovatelský dar; její hry bývají inspirovány nenápadnými detaily, docela banálními situacemi, které jsou ale svěbytně ozvláštňeny a povzneseny nad realistický obraz ze života. Hry Rezy jsou zároveň zábavné i kruté. Reza není nikdy doslovná, nepíše pouhé „dobře udělané hry“ se zaručenou pointou. Reza je formálně vynalézavá, ráda narušuje stereotypy a klade znepokojivé otázky, jednu z nich v *Bohu masakru*: jak máme uvěřit v nějaký civilizační proces, solidaritu či vzájemnou toleranci, když nejsme s to řešit sebemenší soukromý konflikt, a jak se zdá, spíš více než méně se podobáme Neandrtálům? Možná existuje jakýsi „bůh masakru“, který se nám posmívá a vše od pradávna řídí.

(rc)

Lehkost je nezbytná, jinak by tragika byla smrtící.

Yasmina Reza

Milan Kundera PTÁKOVINA

Dobrá hra přežije

Nezpomínám si, že bych kdy měl těsně po představení potřebu probírat inscenaci s jejím režisérem – když už autor není jaksí po ruce. Režisér a dramatik **Ladislav Smoček**, zakladatel Činoherního klubu a legenda českého divadla, vyslechl mou akutní žádost o rozhovor a odešel telefonovat do Paříže autorovi zvěst o úspěšné premiéře.

Na hře Milany Kundery mě nejvíce překvapila její jasnozřivost, která mi připomněla Orwellův vizionářský román 1984. Není situace, kdy se učitelskému sboru stýská po ředitelské buzeraci metaforou národní poslušnosti, na kterou mohli spoléhat normalizátoři z počátku sedmdesátých let?

To je téma na celý život. Celý život jsem toho jevu svědkem. Četbou a vůbec studiem minulosti shledávám, že to tu bohužel bylo vždycky, kdykoliv pro to vzniknou podmínky. Proto na vaši otázku je důležitý postřeh, že se na to normalizátoři mohli spolehnout. Ovšemže je to, řekl bych, vlastnost zákonitě adaptace lidského průměru. Geniálně tento poznatek o lidech formuloval Gauss, který vše zásadní o lidském fenoménu vypočítával, vypočítal a vyjádřil svou známou křivkou.

Chci silně zdůraznit, že se to týká všech lidí, všech národů a států, tedy nikoliv zvláště nás, jak někteří sudíči našeho národa masochisticky tvrdí. Hromadná neposlušnost, odboj a absence stádnosti se dějí, jen když to podmínky dovolují. Ale to je jen zlomek toho, co lze o tom všem říci.

Jak vy sám jako divadelní autor vidíte mocný režisérismus posledních let? Zakázal byste ve svých hrách výrazné interpretační zásahy?

Nikdy jsem do toho nikomu nemluvil, nic nezakázal ani nevytkl, protože si myslím, že režiséřským ambicím dobře rozumím. Viděl jsem dost opravdu různých inscenací svých her u nás i v cizině. Mimochodem, jak dokazuje celá historie inscenování Čechova, inscenace odejde, ať byla jakákoli. Dobrá hra zůstane.

Richard Erml, Reflex 2. 10. 2008

(...) Mocenský systém funguje zprvu jako dobře seřízený absurdní mechanismus, ale začne povážlivě zadržávat, když jedno kolečko vybočí z povinného chodu. Ředitel školy, znechucený svým úřadem i přesytený svým děvkařským koníčkem, se zachová nevypočitatelně, to jest hravě, a vzápětí nese následky svého neodpovědného, tj. lidského chování. **Ondřej Vetchý** překoná své zhnusení klukovskou rozverností. Ta se brzy obrátí v bezradnou pasivitu a znovu se probudí k životu teprve následující pomstychtivou intrikou. Triumf se však překvapivě mění v porážku a unavený děvkař musí v trapné bezmoci sloužit jako Růženin sexuální nevolník. V podobných ostrých proměnách vytváří postavu Předsedy **Jaromír Dulava**. Papalášovskou tupostí zůstává hluboko pod bystrou inteligencí svého skrytého protivníka, ale značně ho převyšuje nejen mocí, ale i figurou. Dulavovy proměny v rozpětí mezi nejistotou a velikášstvím, mezi zoufalstvím a euforií působí groteskní nadsázkou a vyvolávají daleko nápadnější komické efekty než přtlumený projev Vetchého.

Podobně je koncipována dvojice ženských protějšků. **Lucie Žáčková** změkčuje ženskou chtivost a pomstychtivost Ředitelovy Evy jemným půvabem křehké víly. Aniž vybočuje ze způsobného dekora, sleduje svůj záměr s úpornou vytrvalostí. Podobně Předsedova Růžena, i když prostředky daleko razantnějšími. **Marika Procházková** decentně vyřešila choulostivý úkol, poněkud nešetrně předepsaný výše zmíněnou autorskou poznámkou – horlivou smyslnost neukoje-né samicí organicky propojila s vychytralou prohaností nevěrné paničky. O nechutnosti může být řeč jedině z hlediska muže, který měl (údajně) čtyři sta žen. Smutné konce donchuanství! (...)

Zdeněk Hořínek: Po dvakrát dvaceti letech, Divadelní noviny 14. 10. 2008

Připravujeme

Thomas Bernhard SPOLEČNOST NA LOVU

Die Jagdgesellschaft

*Klid to zase napraví
Ne klid nenapraví vůbec nic*

Překlad: **Josef Balvín** / Režie: **Ivo Krobot**

Kostýmy: **Katarína Hollá** / Scéna: **Adam Pitra** / Hudba: **David Smečka**

Hrají: **Vladimír Javorský, Chantal Poullain, Pavel Kikinčuk, Mojmír Maděrič, Dana Černá, Matěj Dadák, Lada Jelínková, Milan Mikulčík** a další.

Bernhard divákům i hercům pomáhá jen neochotně. Zato však svou velmi specifickou dramatickou metodou vnitřního dialogu apeluje, a vskutku velkoryse, na hercovu svobodu. Třebaže v Bernhardových hrách má slovo, text, eminentní význam – na rozdíl od většiny současných pro divadlo píšících autorů, je tkanivo promluv u něho napodiv řídké, dokonce potrhané, děravé, často jen taktak že drží pohromadě. Výstižnější příměr by možná řekl, že Bernhard sadou markantních kolíků jen vymezí hřiště, do něhož pak bez bližších pokynů vpouští režiséra, herce i diváky zároveň a nechá je, aby ve vzájemném soupeření vyhráli zápas a postoupili do vyššího kola soutěže o Bernhardův pohár.

Karel Kraus (in: Vnitřní dialog starého muže)

V podstatě píšu vlastně jenom proto, že je spousta nepříjemných věcí. Kdyby bylo všechno příjemné, nemohl bych pravděpodobně napsat vůbec nic. To by nepsal nikdo. Z příjemného stavu se psát nedá, kromě toho by byl

člověk hlupák, kdyby psal, když je mu příjemně, protože příjemnému stavu se máme oddávat, ne? Toho se musí využít. A když jste v příjemném rozpoložení a sednete si k psacímu stolu, tak si to příjemné rozpoložení pokazíte. A proč bychom si je měli kazit? Dovedl bych si představit, jak žiju celý svůj život v příjemné náladě a nepíšu vůbec. Ale protože příjemnou náladu máme jen několik hodin nebo krátkou dobu, začínáme pokaždé znovu psát.

Thomas Bernhard

Nikdy jsem neměl vzor a nikdy jsem ho taky nechtěl mít. Chtěl jsem být vždycky sám sebou a psal jsem vždycky jenom tak, jak jsem sám myslel, a proto jsem nikdy nepropadl nebezpečí, že bych byl pohlcen nějakým vzorem.

Thomas Bernhard

Cena Sazky a Divadelních novin

Ondřej Sokol

získal za režii Syngova **HRDINY ZÁPADU**

Cenu Sazky a Divadelních novin v oboru činohra.

Doušky

■ **Lada Jelínková** alternuje roli Pii v *Rodinné slavnosti* autorů Thomase Vinterberga a Mogense Rukova.

■ **Milan Riehs** alternuje od listopadu roli Starého učitele v *Ptákovině* Milana Kundery.

■ V Divadelních novinách z 29. října si můžete přečíst rozhovor Marie Valtrové s **Annou Bendovou**, natočený v létě 2007.

Do rubriky *Jak to vidím já* napsal **Jan Hájek**.

■ 21. prosince se v Činoherním klubu koná slavnostní večer vyhlášení cen **Kyselá, Zlatá a Zlatá divadelní žába 2008**. Více o soutěži divadelních her s genderovou tematikou najdete na www.zabanaprameni.cz.

■ **Nina Divišková** a **Nela Boudová** hrají v novém filmu Vladimíra Drhy *Anglické jahody*.

■ **Mahulena Bočanová** hraje ve filmu *Vy nám taky, šéfe!*. Režie Martin Kotík.

■ **Luboše Veselého** a **Milana Riehse** můžete vidět ve filmu Filipa Renče *Hlídač č. 47*.

■ Ve dětském dobrodružném filmu Marie Procházkové *Kdopak by se vlka bál?* hraje také **Marek Taclík**.

Anna Bendová v Portugálii

Přehlídka amatérských divadelních souborů v roce 2008 se uskutečňuje za finanční podpory Ministerstva kultury ČR

BOHNICKÁ DIVADELNÍ SPOLEČNOST

NAHÝ ŽIVOT

...aneb Sečteno mezi řádky každého jednoho dne. Co vás čeká?
Ranní mlha, čokoláda, vlaky, fialky a další zbytečnosti...

Středa 3. prosince 2008

Dramaturgie, režie: **Vendula Kodetová** / Výprava: **Andrea Králová**
Pohybová spolupráce: **Ivana Hessová** / Hudební spolupráce: **DJ Blue** / Hrají: **Anna Vondřichová, Martine Bonne, Jiří Zygma, Marta Hanousková, Jacek Ortman, Petr Korpas, Edita Krtilová, Edita Burešová, Kateřina Kvapilová, Cyril Šajch, Věra Prčková & Marie Zeithamlová.**

Autorská performance. Koláž pozapomenutých hříček, (skryté) dramatických textů Fernanda Pessoa, Fridy Kahlo, Franze Kafky, Thomase Bernharda, Tutuoly včetně křehkých textů-výpovědí účinkujících herců samotných. (Naslouchejte tiše!)

Po představení následuje koncert s překvapením. Derniéra úspěšné inscenace. Více: www.studioditadela.cz a www.bohnickadivadelni.cz, www.bdscitadela.wz.cz

TURNOVSKÉ DIVADELNÍ STUDIO A. MAREK

TŘI SESTRY

Ivan Ivanovič Prozorov, Oleg Ivanovič Prozorov, Michail Ivanovič Prozorov a jeden z motivů hry A. P. Čechova. Nadčasový příběh o neschopnosti člověka udělat krok dopředu, pryč z každodenního stereotypu.

Neděle 7. prosince 2008

Dramaturgie, režie a scéna: **Petr Haken** / Návrh kostýmu pro důstojníky: **Honza Pekař** / Hudba: **Radomír Jodas** / Hudební aranžmá: **Martin Hybler** / Světla a zvuk: **Nikola Šebesta, Monika Hakenová**
Hrají: **Jan Pekař, Ivan Kunetka, Radomír Jodas, Petr Haken.**

Inscenace je plná velké mužské filosofie, plná velké touhy po matce Moskvě a plná lahví vodky, která jak už to v životě bývá, dojde v ten nejméně očekávaný okamžik. Ponoříme se do tajů daleké a nekonečné ruské země, nalejme si nezbytné vodky a přemýšlejme o smyslu života, o smyslu umění a o „chlastu“.

Amatérské divadlo se hraje v Turnově od první poloviny 19. století, v roce 1869 byl založen Spolek divadelních ochotníků, který později přijal jméno pátera A. Marka. Největšího rozvoje dosáhla činnost spolku v době první republiky. Po druhé válce měl tu čest zahajovat dějiny českého divadla v dnešním Divadle F. X. Šaldy v Liberci. Spolek nepřerušil svou činnost ani v době komunismu a po roce 1989 se transformoval v dnešní studio, které má dětský, studentský a dospělý soubor.

V jaké hře se říká?

Hádanka č. 3/IV

Budete-li znát odpovědi na tři hádanky, které vyšly v ČČ, můžete je poslat na adresu info@cinoherniklub.cz do 9. prosince 2008. Vylosovaný výherce získá dvě vstupenky na představení v ČK.

Poskytovatel čtyřletého grantu na provoz:
Hlavní město Praha

Inscenace ČK jsou realizovány rovněž s podporou
Městské části Praha 1

Partneři Činoherního klubu

www.radiohortus.cz

Redakce Činoherního čtení: Roman Císař, Petra Honsová, Radvan Pácl.
Foto: Pavel Kolský, Miroslav Pokorný, Yvona Odrzilová, EPA – Peer Grimm,
Pavel Nesvadba, archiv T. Bernharda. Autorka hádanky: Nikola Ryšavá.
Grafická úprava: Kateřina Skalníková.

Galerie Smečky Vás zve na výstavy

Eugen Brikcius – Viki Shock

starý / mladý

Od 24. 9. do 22. 11. 2008 | úterý–sobota, 11.00–18.30 hodin

Výstava umělců dvou generací, známých jak svou výtvarnou tvorbou, tak literární činností: **starší – filozof Eugen Brikcius**, pořadatel happeningů, tvůrce latinských veršů, historik umění, překladatel a esejista, **mladší – básník Viki Shock**, autor koláží, prozaik a publicista.

VÝSTAVA
PRODLOUŽENA
DO 22. 11. 2008

Vladimír Jiránek

Od 3. 12. do 31. 1. 2009 | úterý–sobota, 11.00–18.30 hodin

Výstava kresleného humoru uznávaného karikaturisty a kreslíře, pořádáná k jeho životnímu jubileu.

Vstup zdarma pro držitele ZTP, ZTP/P, důchodce, děti, studenty SŠ, VŠ
a pro všechny držitele Základní karty Pražské plynárenské, a. s.

Ve Smečkách 24, 110 00 Praha 1 (vedle Činoherního klubu)

e-mail: galerie.smecky@ppas.cz, tel.: +420 222 210 268, tel./fax: +420 222 210 272